

Onderwerp Strategisch plan klimaatadaptatie	
Nummer	2021/255821
Portefeuillehouder	Berkhout, R.A.H.
Programma/beleidsveld	5.1 Openbare ruimte en mobiliteit
Afdeling	BBOR
Auteur	Leusink, E.
Telefoonnummer	023-5113258
Email	eleusink@haarlem.nl
Kernboodschap	In 2021 wordt een 'strategisch plan klimaatadaptatie' opgesteld. Dit plan is bedoeld om aan te geven wat de gemeente doet aan klimaatadaptatie en wat hierbij van Haarlemmers wordt verwacht. De opgave wordt aangegeven en – op strategische niveau - worden maatregelen benoemd. De verwachte kosten van klimaatadaptatie worden inzichtelijk gemaakt.
Behandelveorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Beheer.
Relevante eerdere besluiten	Geen.
Besluit College d.d. 1 juni 2021	1. Het college stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,

Inleiding

Het klimaat verandert snel. Ook in Haarlem merken we steeds meer van de gevolgen. Deze klimaatverandering heeft een grote impact op de natuur en de wereld waarin we leven. Daarom moeten we anders omgaan met verschillende weersomstandigheden, de manier waarop we onze huizen verwarmen en hoe we ons geld verdienen. Internationaal, nationaal, maar ook lokaal. Het stadsbestuur van Haarlem heeft daarom de klimaatcrisis uitgeroepen. Er is afgesproken dat duurzaamheid de hoogste prioriteit heeft in de stad. Haarlem wil in 2040 van het gas af, in 2040 circulair en in 2050 klimaatbestendig zijn.

Er zijn al steeds vaker extreme regenbuien. Ook komen lange periodes van hitte en droogte steeds vaker voor. Haarlem wil in 2050 klimaatbestendig zijn en zich hier dus op voorbereiden. Door slimme maatregelen te nemen kunnen de gevolgen voor bewoners beperkt blijven. De gemeente zet zich in voor een groene, klimaatbestendige openbare ruimte. Maar Haarlemmers kunnen zelf natuurlijk ook maatregelen nemen! Bijvoorbeeld door minder tegels en meer groen in de stad, dit helpt om wateroverlast door heftige buien tegen te gaan. Bomen zorgen voor verkoeling tegen hitte en een betere luchtkwaliteit. Planten en bloemen vergroten de biodiversiteit.

Kernboodschap

In 2021 wordt een ‘strategisch plan klimaatadaptatie’ opgesteld. Dit plan is bedoeld om aan te geven wat de gemeente doet aan klimaatadaptatie en wat hierbij van Haarlemmers wordt verwacht. De opgave wordt aangegeven en – op strategische niveau - worden maatregelen benoemd. De verwachte kosten van klimaatadaptatie worden inzichtelijk gemaakt.

Consequenties

Haarlem merkt de effecten van de klimaatverandering

Afgelopen jaren is het extreme weer al meerdere keren merkbaar geweest. Er zijn zware regenbuien gevallen, hete zomers geweest en er waren zeer droge perioden. De gemeente Haarlem kwam er tot nu toe vaak goed vanaf: zware regenbuien trokken net langs Haarlem, de hete zomers gaven vooral overlast en op slechts enkele plekken problemen, zoals bruggen die last hadden van de warmte. Desondanks kent Haarlem op verschillende locaties wel terugkerende wateroverlast, met grote gevolgen voor bewoners en omgeving. Door klimaatverandering wordt het weer extremer en komt het vaker voor. Dit kan de overlast op bekende locaties groter maken en kan tot nieuwe overlastlocaties leiden.

Haarlem maakt klimaatadaptatie onderdeel van de beleidsproducten

Er gebeurt al veel om Haarlem klimaatbestendig te maken. Naast werkzaamheden aan de openbare ruimte, lopen er verschillende onderzoeken en visietrajecten. Zo worden in het basisrioleringsplan wateroverlastlocaties in detail in beeld gebracht, is samen met de Metropoolregio Amsterdam het ‘basisveiligheidsniveau klimaatadaptatie’ opgesteld voor nieuwbouw en gebiedsontwikkeling en wordt er gewerkt aan een actualisatie van de beheerstrategie in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte. Er is voor Haarlem behoefte aan een eenduidige lijn in klimaatadaptatie, omdat er veel plannen worden opgesteld en ontwikkelingen lopen.

Ook in de ontwerp-Omgevingsvisie krijgt klimaatadaptatie ruime aandacht: het is benoemd als één van de grote opgaven voor de komende jaren. Door te vergroenen en te vernatten moet dit worden bereikt. Hiermee wordt een belangrijke richting gegeven aan de strategie om Haarlem klimaatbestendig te maken.

Haarlem volgt de stappen van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie

Het landelijke Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) heeft samen met alle gemeenten, waterschappen en provincies afgesproken om zeven ambities uit te werken, te beginnen met de klimaatstresstest en risicodialoog. Deze zijn inmiddels uitgevoerd. Nu moet een uitvoeringsprogramma worden opgesteld dat aangeeft hoe de gemeente Haarlem klimaatadaptief wordt gemaakt, ook moet het zorgen voor een borging van klimaatadaptatie in de gemeentelijke organisatie en al het handelen van de gemeente. Samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland en onze regiogemeenten, Bloemendaal, Heemstede, Velsen en Zandvoort wordt in 2021 ook een regionaal uitvoeringsprogramma opgesteld, hiermee kan aanspraak worden gemaakt op de Impulsregeling Klimaatadaptatie, een subsidieregeling die klimaatadaptieve maatregelen versnelt.

Waarom een 'strategisch plan klimaatadaptatie'?

Met een 'strategisch plan klimaatadaptatie' wordt de opgave en aanpak die benoemd is in de ontwerp-Omgevingsvisie op strategisch niveau uitgewerkt. In het 'strategisch plan klimaatadaptatie' komt te staan:

- de visie op een klimaatbestendig Haarlem 2050
- de beleidsuitgangspunten om dit te bereiken, met aandacht voor de rol van de gemeente en van de bewoners/bedrijven
- een gebiedsgerichte uitwerking, waarbij de belangrijkste risico's worden benoemd
- een gebiedsgerichte uitwerking, waarbij de maatregelen worden benoemd, met de korte termijnmaatregelen in detail (tot 2025) en een doorkijk naar de lange termijn (tot 2050)

Op dit moment lopen er verschillende onderzoeken en visietrajecten. Het 'strategische plan klimaatadaptatie' bundelt de uitkomsten en opgaven in een gebiedsgerichte uitwerking. Ook wordt gebruik gemaakt van ervaringen van andere gemeenten.

Financiële consequenties

Klimaatadaptatie heeft financiële consequenties voor de gemeente en voor de Haarlemmers. Aan de ene kant zit dit in de kosten voor de maatregelen die Haarlem klimaatbestendig maken, bijvoorbeeld voor het aanleggen van oppervlaktewateren en planten van bomen. Aan de andere kant zit dit in de schade die optreedt bij extreem weer, bijvoorbeeld door water dat woningen binnendringt en de lagere arbeidsproductiviteit bij een hittegolf. In de actualisatie van de beheerstrategie worden de meerkosten van klimaatadaptatie in de openbare ruimte meegenomen. Hiernaast zijn op specifieke locaties extra maatregelen nodig, ook moet de particuliere ruimte klimaatbestendig worden gemaakt. Het 'strategisch plan klimaatadaptatie' brengt op hoofdlijnen de financiële consequenties in beeld van klimaatadaptatie-maatregelen, zoals het aanleggen van extra waterberging.

Vervolg

- Het basisveiligheidsniveau dat binnen de Metropool Regio Amsterdam (MRA) is afgesproken wordt voorgesteld als werkkader voor klimaatadaptatie. Dit werkkader dient als richtlijn voor alle ontwikkelingen en herinrichtingen in Haarlem. Het basisveiligheidsniveau is afgelopen jaar door de MRA opgezet en is inmiddels getoetst bij verschillende MRA-deelnemers en beoordeeld op haalbaarheid door bijvoorbeeld marktpartijen.
- De aanvraag voor de Impulsregeling klimaatadaptatie wordt voorbereid. Deze aanvraag moet regionaal worden opgesteld en er is een regionale uitvoeringsagenda klimaatadaptatie voor nodig. Met de regionale partners pakken we dit op.
- Via een inwonerspeiling bij het Haarlemse digipanel zullen bewoners worden betrokken. Zij kunnen aangeven wat ze nu al ervaren bij extreem weer en wat ze willen en kunnen doen om hier beter bestand tegen te zijn. Ook kunnen ze verwachtingen aan de gemeente aangeven.

Het 'strategisch plan klimaatadaptatie' kan als basis dienen voor een programma klimaatadaptatie, zoals voorgesteld in de uitvoeringsparagraaf van de concept-Omgevingsvisie.